

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és a
minden körülmények ide intézendők.

Hírmegjelölés levelek csak ismert korszakból
fogadottnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŐ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábszoros egyszeri beiktatásért 50 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitóléte 4 hasábszorosított 20 kr.

Hirdetést vagy roslomat magában foglaló
ajánlatok sora 50 krajcár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Hétfő Május 12.

92. szám.

A deficitmentes pénzügyi év.

Álom volt-e csupán és hab, avagy igazi, kézzelfogható valóság lesz, a mit a Wekerle-féle 1890. évi költségvetési javaslat ígért s az egész nemzet oly bensős örömmel, oly hazafias büszkeséggel fogadott. A folyó évi államháztartás csakugyan hiánymentes mérleggel fog lezáródni? Nem fog megzavartatni az egyensúly elkerülhetetlen póthitelek, vagy éppen a bevételeknek a reményteljes előirányzat mögött maradó sikere által?

A „Pester Correspondenz“ az állam pénztárának a folyó év I. negyedében előfordult bruttó-bevételekről és kiadásokról ép most közzétett kimutatásból azon bizalmat meríti, hogy a magyar kincstárnoknak a legszolidabb alapokon épült költségvetési feltevései az elmaradhatlan póthitelek dacára és dacára ama körülménynek, hogy a tavalyi kedvezőtlen aratási eredmények az ideai állami bevételek-nem jelentéktelenül fogják magukat éreztetni és az I. negyedévi kimutatásban már éreztetik is magukat, — mégis fényesen beválni, tökéletesen realizálódni fognak.

Ha behatóbban vizsgáljuk a többször említett kimutatást, a végszámokban, a rendes egyenes bevételek több ágában előforduló nem csekély kevesebb-bevétel dacára, a negyedévi pénztári mérlegnek hat millió forintot meghaladó javulása mutatkozik.

Négy millió itt mindenesetre az italmérségi adó eredményeként figurál, mely adó az 1889. évi első negyedében a mai alakjában még nem létezett; de ez a bevételek kedvező fejlődését nem árt rá, mert először már magában az italmérségi adó eredményének a magasságában erőteljes bizonyítéka van a fogyasztó népesség teljesítési képességének és másodsor még e négy millió levonása után is, mely összeggel a regáléknál megfelelő kiadások fognak szemben állni, mindig két milliónál nagyobb fölösleg marad a

megfelelő tavalyi negyedév eredményénél. Azután kiemelendők a következők, ha a kimutatásnak költségvetési becsét igazságosan akarjuk mérlegelni: ha az egyenes adók az 1890. év I. negyedének bevételeiben az 1889. év I. negyedének bevételeivel szemben 300,000 forinttal kevesebbet mutatnak, e hiány nem mulja felül magában a költségvetésben praliminált mínusz, sőt inkább mögötte marad s ezenfelül dusan helyreütköztetik a több mint háromszoros nagysága által azon összegnek, melylyel a fogyasztási adók, a népesség consumáló erejének ez a legmegbízhatóbb fokmérője, emelkedtek a megfelelő előző évi negyed bevételeivel szemben, eltekintve attól, hogy a fogyasztáson alapuló bevételek az esztendő egész folyamán meglehetősen egyenlők maradnak, míg az egyenes adókból eredő bevételek mindig oly erősen fluktuálnak, hogy egy negyed év eredményeiből a végeredményre biztossággal, sőt még valószínűséggel sem lehet következtetni és nagyon lehetséges, hogy az utolsó negyed — az ideai aratás után, a mely remélhetőleg igen kedvező lesz — az első negyedek hiányát tökéletesen helyreütközteti.

De a bélyegeket és illetékeket fogják ellenünk felhozni, melyek az aratási eredményekkel részben okozati összefüggésben vannak ugyan, de azért a fogyasztó képességi utmutató jellegét is jó erősen kidomborodva viselik magukon és a jelen kimutatásban mind a kettő csökkenésmutat. Itt azonban semmiesetre sem elég szűnik meg vigasztaló utalással ama lehetőségre, hogy az esztendő következő évnegyedei a hiányt pótolni fogják, hanem nyíltan kijelentjük, hogy itt a javítás igen helyén van s könnyen kivihető s e javítás olyan, mely az államnak milliókat hozhat, a nélkül, hogy az adófizetőknek nehéz, vagy éppen jogtalan nyomást gyakorolna, sőt ellenkezőleg, a „Pester Correspondenz“ által indítványozott módosítás egy igazságtalanságot tenne jóvá, emelne költségvetésünkben az igazságosságot és méltányosságot. Így a bélyegjöv

vedelmet lényegesen emelni lehetne, ha, hogy csak egyet emiítsünk, a telekkönyvi kivonatok hitetesítésénél igazságosak akarunk lenni. Ez a hitelesítési bélyeg jelenleg egy fél ivenként, tehát mérsékelt, méltányos. De a bélyeg ugyanaz akkor is, ha a leoszegényebb paraszt görögnye, a napzsámos gunyhója és hercegi latifundiumok forognak szóban. Ennek már nincs értelme, itt szabad behozni a fokozatosan emelkedő skálát, sőt kell.

Vagy vegyük az illetékek fejezetét s itt is csak egy pontot: az átírási illetékek oly ingatlanok után, melyek végrehajtási árverésen adatnak el, jelenleg bekebelezés által, biztosítatik. Ez alkalmas ad számos visszaélésre: pl. az árverési vevő gyorsan továbbadja az ingatlan még az átírási illeték bekebelezése előtt s az új vevőnek kétszeresen kell illetéket fizetnie, egyszer az árverési vétel, aztán a saját vétel után, továbbá az illetékbiztosításnak e neme tömeges irkafirkára ad okot, míg a pénz csak 10—12 év múlva foly csak be, sőt nem ritkán elvész az elévülés folytán.

Mind ezen segítve lenne, ha az árverési feltételekbe felvételnek azon pont, hogy az átírási illeték a vételár első, második vagy harmadik részletével együtt fizetendő, természetesen a vonatkozó jogkövetkezmények szigorú érvényesítése mellett. Így eleje vétetnek minden visszaélésnek, az állampénztár sok felesleges munkától, sok bevétel elmaradásától kíméltetnék meg, az e czímen kivett illeték önkényt befolyónak.

A mibe az elkerülhetlen, többé nem halasztható reformok kerülni fognak, bőven be lehet hozni az általános adóképesség fejlesztése és a behajtás oly speciális javításai által, minők a fennebb kifejtettek. Excelsior!

A függetlenségi párt azon hírlapi híresztelések megozafolásául, mintha a párt kebelében válság volna, Kiss Albert indítványára egyhangulag választotta meg tisztviselőit.

Több országgyűlési bizottság tagjait azonban — a mi még eddig nem történt, — lista szerinti, titkos szavazással, szótöbbséggel választotta meg.

Uj képviselő. Az élesdi választókerületben egyhangulag dr. Beöthy László szabad- elvűpárti választott meg orsz. képviselővé.

A képviselőház munkarendje. A képviselőházban a ház tisztviselőinek választása ma, máj. 12-én, a bizottságok választása kedden, 13-án lesz. A ház szerdai ülésének napirendjére, eddigi megállapodás szerint a görög nyelvre vonatkozó törvényjavaslatot tűzik ki. Ha a honossági törvénynek revizióját illető Irányi-féle javaslat a képviselőháznak keddi, avagy szerdai ülésén beadatik és ekként azt az igazságügyi bizottság, hova utasítottatik fog, még e hét folyamán letárgyalhatja és arra vonatkozó jelentését boadhatja, akkor e javaslat tárgyalása már a jövő hét elején, 19-én vagy 20-án megkezdhető volna. Éme két javaslaton kívül csakis a Wekerle pénzügyminiszter által az „italmérségi jövedékről szóló törvény kiegészítését“ tárgyzó javaslat, mely a jövő hét folyamán adatik be a házhoz, kerül a delegatiónak összejűlése előtt tárgyalás alá. A napirendre kitűzendő javaslatok elintézésére e szerint — a delegatiónak ülésének kezdetéig — még nagyobb vita esetére is elégséges idő marad.

Országgyűlés.

Budapest, máj. 10.

A jelen országgyűlés harmadik ülészaka szombaton királyi leirattal beáratott. A képviselőház az alkalomra igen népes és látogatott volt. A képviselői tiszteletteljes mély csendben hallgattak meg a királyi leiratot, melynek végzetével zajos éljenzés hangzott fel. Az éljenzések többször ismétlődtek, midőn Péchy elnök utalt arra, hogy tíz év óta teljesíti az elnöki tisztet, mit csak a ház jóindulata tett neki lehetővé, mely jóindulatért hálás köszönetét fejezi ki s kéri azt jövőre is, igérvén, hogy igyekezni fog azt kisdemelní. Gróf Sza páry miniszterelnök élénk helyeslések közt kilátásba helyezi egyes bizottságok tagjai számának szaporítását; a jegyzőkönyv hitelesítése után az ülése az elnök életésével véget ért.

A főrendiház hosszú szünet után szombaton ülést tartott, melyen a főrendek jegyzéké

A Kesely kezdetben lépésbe ment és én egyenesen tartottam magam. De a nyereg csuszni kezdett és engem elfogott a félelem, hogy le tanálok esni. Akkor a lovász azt kérdezte: Biztosnak érzi magát?
— Igen, biztosnak, — felelém.
— Akkor — trab! — A lovász nyelvével csettentett. A Kesely lassan ugorni kezdett, én éreztem, hogy lassankint lecsuszom, de nem szóltam semmit. Görcsösen fogóztam hogy le ne bukjam.
— Ön igazi lovas, — mondá dicserőleg a lovász.

Nagyon büszkének éreztem magam. E pillanathoz egy társa szólította meg a lovászt. Feccsogni kezdtek és én rólam teljesen megfeledkeztek.
Hirtelen úgy éreztem, hogy elvesztettem az egyensúlyt. Bele akartam igazodni a nyeregbe. Hiába való fáradság. Oda akartam kiáltani a lovásznak, hogy állítsa meg a lovat, de azután arra gondoltam, hogy ezzel szegényletes gyöngeséget árulnék el és hallgattam.

A lovász nem nézett felém, a ló folyton gyorsabban ügetett és én mindjobban oldalra csusztam. Magamra akartam vonni a lovász figyelmét és abban a reményben, hogy segíteni fog rajtam, folyton reá néztem. De ő, ah, tovább feccsgett társával és csak időnként kiáltott föl, a nélkül, hogy csak egyszer is felém pillantott volna: Ez a kicsike igazán jó lovas. Már majdnem egészen lecsusztam, elvesztettek hittem magam, de kiáltani minő szegény! És most a Kesely egy utolsó lökés ledobott és én földre buktam.

A ló megállott, a lovász megfordult és észrevette, hogy nem ültem többé a nyeregben.

— Minő előre nem látott eset! Lovasom elbukott! — kiáltá.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Mi is lenne . . .

Mi is lenne mi belőlünk,
Ha egymást nem láttuk volna?
S ugy haladnánk át az életen,
Más más uton bujdosolva?
Te, meg én.

Én akkor is így szeretnék?
S te így néznél más szemébe?
Egy-egy közös, kis virággal,
Akkor is csak így lennénk-e?
Te, meg én.

. . . Holdvilágos esendes estén,
Abrándokba ringatózva.
Akkor is csak ilyen vágygyal,
Néznénk-e a csillagokra?
Te, meg én.

S azok mi ránk akkor is így
Nevetnének, ragyognának?
Mintha értenék, miről oly
Mélyen hallgatunk egymásnak,
Te, meg én.

Vagy talán úgy a szívünk is,
Egy-egy bolygó csillag lenne . . .
S meg sem állva, mindörökké
Bujdosnánk a végtelenbe,
Te, meg én.

Nem éreznénk semmi szépet,
S minden árvák közt mi lennénk
E földön a legárvábbak,
Hogyha egymást nem szeretnénk
Te, meg én.

Szabolcska Mihály.

Lovasdi.

Tolstoy két rajza.

I.

Hogy tanultam lovagolni.

Mikor még kicsi voltam, én és tesvéreim egész héten át dolgoztunk, Vasárnapokon és ünnepeken azután sétálni mentünk és együtt játszottunk. Egy napon a papa azt mondá: A legidősebbek most már tanulhatnak lovagolni, küldjük őket a lovardába. Testvéreim között én voltam a legfiatalabb, kérve fordultam atyámmal:
— Ugy-e kedves apám, én is fogok lovagolni?
— Le fogsz esni, kis fiam, felelé atyám.

Akkor könyörgésre fogtam a doldgot. Közel voltam ahhoz, hogy a könyv kicsorduljon szememből.

— Nos, nem bánom. De vigyázz gyerek, ha leesel, ne pityeregi. Aki lórról sohasem esett le, nem tanul lovagolni soha.

Másnap reggel miad a hárman a lovardába mentünk.

Először egy nagy, azután egy kis lépésűn másztunk föl és erről beláthatunk egy nagy, tágas terembe, melyben padló helyett homok volt elterítve.

Ebben a teremben urak nők s mikorunkbéli fiuk lovagoltak.

Ez volt a lovarda.

Valami különös félhomály uralkodott benne, amit, úgy látszott, a lovak is megéreztek.

Nem lehetett egyebet hallani, mint ostorpatogást, a lovasok kiáltásait és azt a zörejt, melyet a lovak idéztek elő, amint patkóit a körönd deszkáihoz odaütötték.

Félni kezdtem és úgy voltam, mintha kezdenék magam körül semmit sem látni.

A „diadeka“ (nevelő) legelőbb is a lovaszt hívta oda és kérte, hozzon nekünk lovakat, mert lovagolni akarunk tanulni.

— Azonnal, felelé a lovász. Azután gunyosan reám pislantva, megjegyzé: — De ez még ahozínagyon kicsi!

A diadeka e szavakkal szakítá félbe: megigérte, hogy ha leesik, nem fog sirni.

A lovász nevetve távozott.

Nemsokára három mgyenyergelt lovat hoztak. Levettük köpenyeinket és egy másik lépcsőn lemásztunk a lovardába. A lovász kezében tartotta a hosszú gyeplőt és fivéreim körül lovagoltak először lépésben, azután ügetve. Azután egy kis lovat hoztak, melynek farka rövidre volt vágva. Keselynek hívták. Mikor a lovász engem szólított, ismét nevetni kezdett.

— Nos, urfi, üljön föl! Örültem is, féltem is egyszerre: mindenesetre azon voltam, hogy nyugtalan-ságot elrejtsem. Nagyon sokáig kínlódtam, hogy lábaimat beleilleszem a kengyelbe, nem sikerült, — kicsiny voltam.

Akkor a lovász azt mondta, hogy támaszkodjam reá és nevetve tetté hozzá: a kicsike nem nehéz.

Eléinte erősen fogta karmomat, de miután láttam, hogy fivéreimet senki sem fogja, kérttem bocsásáson el.

— Nem fél? — kérde a lovász.

Persze, hogy nagyon is féltem, de azért azt feleltem: Nem félek.

Különösen az nyugtalanított, hogy a Kesely minduntalan fölött hegyezte. Azt gondoltam, hogy haragszik reám.

— Nem bánom, — felelé a lovász, — de vigyázzon, hogy le ne essék. Elbocsátott.

nek kiigazítása után vita nélkül elfogadták a warrant-törvényjavaslatot, központi honvéd főruháraktár építéséről s az állami elemi és polgári iskolák építésére szolgáló 200,000 frtos kölcsönről szóló törvényjavaslatokat. Az ülés végén a harmadik ülésszakot bezáró s a negyediket megnyitó királyi leiratot olvasták fel, melyet a főrendek állva hallgattak meg.

Külföld.

A Panicza perben hozott vádhatározatot már közre tették, mely szerint a következők a vádlottak: Panitz, Rizov Sándor, Tatev, Abalanszki, Csawdarov, Nojarov, Stamenov és Stefanov rendelkezési állományban levő tisztak, Mollov és Kisimov századosok, Armandov Rizimov Demeter, Matheev és Kessimov szofiai polgárok, végül Kolobkov tartalékos tiszt, orosz alattvaló. Valamennyiüket azzal vádolják, hogy a fejedelem személye és néhány miniszter ellen államosinyi elkövetésére összeesküvést szöttek. A vádhatározat hivatkozik számos kromplomittáló levélre, táviratra és tanuallomásokra és kiemeli, hogy Panitzárnagy már 1887-ben lépett alkudozásokba a bukaresti orosz követéssel, hogy Bulgáriában államosinyt vigyen keresztül. A vádirat a becsatotat jegyzőkönyvek, levelek és táviratok valamint a vádlottak vallomási alapján kimutatja továbbá a következőket: Kalubkov tényleg mint a bukaresti orosz követéség meghatalmazottja és agitátora működött; Zinovjev, az orosz külügyminiszterium ázsiai osztályának főnöke, valamint más magas állású személyek is tudtak az összeesküvésről; Kisimov közvetítésével Zankov és Lacskanov közt is tárgyalások folytak; az összeesküvők terve oda irányult, hogy a mai bolgár kormányt megbuktassák és a fejedelmet trónjától megfosztassák; Oroszország megígérte, hogy Komontovich tábornokot Bulgária küldi, hogy ott az ügyeket az új fejedelem megválasztásáig vezesse, és Oroszországnak a bolgár trónra három jelöltje volt. Ezután előadja a vádirat, mikép akarják a fejedelmet, midőn nyugati utjából visszaérkezett és vele egyidejűleg az összes minisztereket is elfogni és őrizet alatt tartani és mily körülmények hiúsították meg a terv kivételét.

A rabszolgaság megszüntetését czélzó brüsszeli értekezlet valamennyi cikkét elfogadta ama javaslatnak, mely arról szól, hogy mily intézkedések foganatosítandók, hogy a rabszolgakereskedés Afrika szárazföldjén elnyomassék, mely büntetéssel sújtandók, a kit e határozatok ellen vétenek és mikép szabályozandó a fegyverekkel és löszerekkel való kereskedés.

Napi hírek.

Weinberger uszorapör. A teljes egy hétig tartott tárgyalás szombaton délután ért véget. Ekkor tartotta meg II. r. vádlott védője dr. Károly Samu is beszédét, melynek főleg lirailag érzelmesebb részeit a közönség zajosn megénekelte. A beszédet a „Debrecezen Nagyvárad i Értesítő” zajosn megénekelte. Utána I. rendű vádlott védője Eötvös Károly reflectált a beszéd néhány pontjára, különösen azokra melyekkel I. r. vádlottat vádolta védőtársra. Végül a közzvaldó: dr. Kuszka Miklós röviden kijelentette, hogy vádindítványához egész terjedelmében ragaszkodik, ugyszintén ezt jelentette ki előterjesztésére vonatkozólag Benedek János is a magánpanaszosok képviselője, s ezzel a tárgyalás véget ért. Az ítéletet a

Most azon volt, hogy segítsen rajtam. Mikor azt mondtam neki, hogy legkevésbé sem sértitem meg, nevetett.

— Milyen ruganyos egy ilyen gyermektest — mormogta.

És én — én legszívesebben sirtam volna és mégis arra kértem, hogy ismét a nyeregbe emeljen. Felütetett — és én nem estem le többé.

Ezenül kétszer hetenkint jártam a lovardába. Nem sokára megtanultam, hogy kell szabályszerűen ülni a lovon és sohasem féltem többé.

II.

A vén ló.

Közel hozzánk egy nagyon öreg ember lakott, Simon Thimovitschnak hívták. Már nyolcozvan éves volt és tétlenül élte öreg napjait unokájánál.

Hátha egészen görnyedt volt már, mikor járt, egy botra támaszkodott és csak nehezen vonszolta lábait.

Az öreg Thimovitschnak már egyetlen egy foga sem volt többé, arcát keresztül-kasul szeltek az öregség barázdái, feje fáradtan lógott le mellére, és ha beszélt, ejkái reszkettek. Bár mit mondott, az többnyire érthetetlen volt.

Négyen voltak testvérek és mindnyájan szenvedélyesen szerették lovagolni. De miután olyan lovunk sem volt, amely nekünk, gyermekeknek, eléggé szelid lett volna, egy igen vén lovat, melynek Vérese volt a neve, bocsátottak rendelkezésünkre.

Midőn egy napon anyáknak megengedte, hogy sétalovaglásra tegyünk, örömmel szaladtunk a diadékkal az istállóba.

A kocsis megnyergelte a Vércsét és legidősebb bátyám felült.

kir. törvényesékk kedden délután három órakor fogja kihirdetni.

Üdvözlét az új püspöknek. A debreczeni ág. hitv. ev. gyülekezetnek számos tagja esütörtökön táviratilag következő üdvözlét küldötte Zelenka Pál miskolci lelkész, a tiszai egyházkerület újonnan választott püspökéhez: „Főtisztelendő Zelenka Pál Urnak Miskolczon. Lelkes örömmel elteve egyházuokra szerencsés megválasztása felett. Istennek termékenyítő áldását kéri hosszúra nyújtandó főpapi működésére — debreczeni hívei”. Ez üdvözlő sürgönyre még az nap megjött a püspök következő válasza: „Szeretetteljes üdvözlétet egyházhíveink nevében is hálás köszönettel fogadtam. Erő ez a nagy munkának az Ur nevében elvállalására. Legyenek nemcsak munkatársak. Szeretettel vagyok barátja: Zelenka.”

Hangverseny. Műpártoló közönségünk bizonyára örömmel fogja fogadni a hirt, hogy Thomán István zongoraművész, ki a múlt évben Európa legnagyobb városában aratta diadalait, Takács Mihály az opera egyike legtehetségesebb tagja közreműködésével, folyó hó 21-án hangversenyt rendez. Jegyekre László Albert könyvkereskedésében lehet előjegyezni. A hangversenyre felhívjuk a közönség figyelmét.

Majális. A dobány gyár munkásai által betegségyelő eyletük javára a „Dobos” pavillomban rendezett táncmulatság fényesen sikerült a rendezőség, melynek élén M. E. X. Gusztáv és C. S. K. Á. István hivatalnok urak állottak, mindent elkövetett a vigalom sikere előmozdításában. A négyeseket, melyeket J. ó. z. s. a Lajos ismert táncztánár rendezett Zsigmond Józsi jeles zenekarának közreműködésével 100 pár tánczolta. A betegségyelő eylet javára mint egy 60—70 ft tiszta haszon jutott. Jó ételek és italokról pedig Papp Gyuri bácsi gondoskodott.

Az ev. ref. egyház presbitériuma, tegnap tartott ülésén elhatározta, hogy az egyház 68 nyilas szepesi birtokán nagyot épített. Az építési költségek 10—12 ezer frtra mennek. E beruházás által megfelelő arányban nő a birtok értéke és jövedelme.

Gyógyszerészek gyűlései. A debreczeni b. h. m. e. g. y. i. g. y. o. g. y. s. z. e. r. e. s. z. testület a múlt napok egyikén tartotta közgyűlést Debreczenben Mihalovics István elnöklété alatt. A jelentés tudatja, hogy a budapesti egyetemi gyógyszerészetten hallgatók segély és önképző eylete javára tett 500 frtos alapítvány egészen kifizetett. A testület pénztári forgalma 816 frt. 61 kr. bevétel és 662 frt. 49 kr. kiadást ért el. A gyűlésen Mihalovics István emlék beszédet olvasott fel az elhunyt Göttl Nándor volt elnökről. — Kimondatott is, hogy a hajdumegyei gyógyszerészek is az eylethez való belépésre kéreseknek s a csekélyebb tagság díjak megállapításáról gondoskodni kell; e munkálattal a debreczeni gyógyszerészek testületét bizott meg. Mihalovics István elnökké újból megválasztott. — A magyarországi gyógyszerészek egyet XII-dik járá s a ugyanazon nap tartott a közgyűlést Debreczenben dr. Rothschn-k V. Emil igazgató elnöklété alatt. A lemondott Trajanovics Ágoston tiszteletbeli aligazgatóvá választották s néki érdemeért jk. közönet szavaztatott. — A nyugdíj töké 3094 frtot tesz. — A gyűlés dr. Lengyel Béla és dr. Vedródi tanárok javaslatait a gyakorlati kiképzésről az orsz. gyógyszerészek egyet közgyűlésének figyelmébe ajánlja.

Az országos prof. tanítógyűlést szervező bizottság e hó 28-án kezdi meg közgyűlést Hódmező-Vásárhelyen. A közgyűlés tanácskozik fog az ev. ref. tanítók anyagi helyzetéről, valamint jogi helyzetéről az

Hosszabb ideig lépésben ment — azután a cséplőgépig üggett és körüllovagolta a kertet. Mikor közelünkbe ért, oda kiáltottunk neki: No, most galopp!

Akkor aztán hozzálátott, hogy Véresét sarkaikal és ostarálval jól megdobja, mire az azonnal gyors galoppban vágatott el mellettünk!

A legidősebb után a fiatalabba került a sor. Ez is lénye kezdte, azután ostorcsapásokkal trab-ba hozta Véresét és egy kis lejtéről a leggyorsabb tempóban vágatott elénk. Szerette volna tovább folytatni, de a harmadik testvér nagyon kérte, hogy szálljon le.

Ez a többiek példáját követte, először a cséplőgépig lovagolt, azután keresztülment a falun, körüllovagolta a k-rtet és lejtőjéről vágatva került vissza az istállóhoz. Mikor közelünkbe ért, Vérese pihegett, levegő után kapkodott, nyakáról, marjáról csorgott az izzadság.

Most, hogy aztán reám került a sor, meg akartam lépni füvéreimet és bemutatni lovaglási ügyességemet.

Ösztökélni kezdtem Véresét, hogy mindjárt galoppban induljon. De Vérese nem akart mozdulni helyéről, dacára annak, hogy ütöttem, rugtam, ellentállt, — nem mozdult. Ugy látszott, mintha félt volna valamitől és minden pillanatban megfordult.

Most azután komolyan megharagudtam reám és az ostarálval és sarkantyúmmal bittattam; amennyire erőm csak engedte. Azon voltam, hogy legérzékenyebb pontjain találgam.

Dühösen törtem el az ostort és a törött nyellel ráütöttem fejére. Es Vérese még sem indult meg.

Haraggal fordultam a diadékhöz és

egyházi önkormányzatban. Azután megállapítják a zsinat elé terjesztendő emlékirat szövegét s jelentés tesznek az orsz. ev. ref. tanítógyűlés szervező munkálatairól.

Háromszáznyolcvan vagon szállítmány érkezik nem soká az aszfaltozshoz, még pedig 300 kocsi kavicsrakomány Nagy-Váradról, 50 kocsi keramit Rákospalotáról és 30 kocsi portland-cement Budapestről.

Elveszett. Czegéd utca elejétől Széchenyi utcáig a Koronáig terjedő uton egy női arany lánc. A szíves megtaláló, ki illő jutalomba részesül kéri az szerkesztőségünkben átadni. (Emke.)

A helyi vasut igazgatósága a közönség tudomására hozza, hogy a jelenleg érvényben levő 72 vonaton kívül ünnepe és vasárnapon (szép idő esetén) a három vonat már d. u. 1 óra 53 perctől kezdve egész délután és este közlekedik.

Értesítés. Az iparos-kör rendes közgyűlése e hó 18-án (vasárnap) délután 3 órára van kitűzve. Tárgyak: Múlt évi számadások, kilépő tisztviselők és választmányi tagok választása.

Esküvő. Matolcsy György, helybeli ifju posta és táviratízt, esütörtökön esküvőt kötök hűségét a szép Nemes Ilona kiaszszonyinak, Scheppel Mihály mostoha leányának. Az esketést Elek István ev. ref. s. lelkész végezte.

Gyérítési tanfolyam. Székelyhidon dr. Horváth József ur szözlőjében folyó évi május hó 14-én gyérítési gyakorlati tanfolyam fog tartani, melyre az érdeklődő szözlőbirtokosság figyelmét azzal hívom fel, hogy a kik a zenéküeggyeli gyérítés gyakorlatát, valamint a gyérítéshez használt fecskendők kezelését elsajátítani akarják a fent kiirt napon reggeli 8 órakor jelenjenek meg Erdőszegen, 1890. május 3-án. B. a. l. a. n. István, vinczellériskolai igazgató.

A nagy fölpi pusztá visszacsatolása tárgyában a holnap tartandó megyei közgyűlésre indítvány adatott be. — Az igazságügyi miniszter ugyanis a H.-Vámos-Pécs közsgét mint testület és az ottani lakosok tulajdonát képező nagy-fölpi pusztát a debreczeni kir. törvényesek területéből rendeletileg a n.-kállói járásbírósg és nyiregyházi törvényesek területéhez csatolta. — Az indítvány e rendelet visszavonását vagy legalább is végrehajtásának felfüggesztését czélzó a kérdés tanulmányozásáig. Ha ez a miniszteri rendelet, melynek semmi értelme nincsen, foganatosítva lesz, teméredj romlását eredményezi a h.-v.-pécsi különben sem rendezett birtokviszonyoknak. E pusztának a távolos telekkönyvi hatóságához csatolása az ottani tagosítatlan birtokoknak értékesítketését s a vámaspécsiek kezéből lassu kihullását jelenti, a mint ez a Szinay Gyula által kifejtett indokolásban szépen ki van fejtve. A megyei közgyűlés bizonyosan elfogadja az indítványt, melynek tárgyalásánál két szempontból kell vezéreltetnie. Egyik, a vármegye testéhez tartozó H.-V.-Pécs közsgé életbevágó érdeke, a másik a vármegye székhelyének az érdeke, hogy hataskörébe minél nagyobb terület, minél több népesség tartozzék. — Ennek a testvér törvényhatóság által is lendő elősegítését Debreczen méltán igényelheti.

Találtatott a színházkerjében három összefűzött kis kulcs; tulajdonosa át veheti a megyeházánál Varga Bálint udvari szolgától.

Tűzijáték a nagyerdőn. Thanhoffér Károly nagykarolyi ügyes pyrotechnikus f. hó 18-án, vasárnaphoz egy hétre a legválogatottabb műsorral tűzijátékot fog rendezni.

kértem hogy másik ostort hozzon számomra. De ez azt felelte, hogy már elég lovagoltam.

— Szálljon le, minek kizozza azt a sze lovat?

De nekem egy szikra kedvem sem volt lezárani.

Hogyan, — kiálték föl megbotránkozva, — hisz eddigél még egyáltalán nem lovagoltam. Majd elébb látni fogja, hogy megyek galoppban. Ismételve kérem, adjon egy másik, eősebb ostort. Vigyázzon csak majd elinditom én Véresét.

De a diadéka vállat vont.

Önben nincs szánalom. Minek akarja agyon hajszolni ezt a szegény állatot? Hiszen már husz éves. Lássa, el van fáradva az összerogyásig, alig lélekkik, — nagyon öreg már, — ah, nagyon öreg. O'yan roskatag, mint Simon Thimovitsch. Talán az öreg Thimovitschot is kényseritené üt-ékkel, hogy s aladjon? O' rajta sem szánakoznék?

Rá gondoltam az öreg Thimovitschra és szótfogadtam a diadéknak; és mikor azután reánéztem, amint az izadás legcsorgott lágykáról, csak akadozva lélegzett, a mint rövid, kopasz farkát csóválta, megérttem, mennyire szenvedhetett a segény, öreg állat, holott eddig még azt hittem, hogy Vérese épp oly jókedvű és virgozoz, mint magam.

Öszinte, élénk szánalmat éreztem iránta mintha bocsánatát kérném, átöleltem izadt nyakát és gyöngéden becézgetve kértem hogy bocsásson meg, amiért ütöttem. Azóta igen férfivá lettem, de mindig szánalmat érzek, ha látom, hogy valaki "lovat kinez, fájdalmas érzéssel gondolok vissza Véresére ha az öreg Simon Thimovitschra.

Oroszból: K.

Záradékal a Budapesten is nagy tetéséssel fogadott Eiffel tornyot mutatja be.

A Csokonai kör szépiészeti szakosztálya tegnap tartotta szervezkedő ülését K. o. m. l. o. s. s. y. Arthur elnöklété alatt s előadójul megválasztotta dr. Balkányi Miklóst. A munkaprogram kidolgozására háromtagu bizottság alakítottat; tagjai: Komlóssy Arthur, Szilágyi Károly és dr. Balkányi Miklós. A munkaprogram pár nap alatt készszen lesz és nyilvánosságra hozatik. Kapcsolatban megemlítjük, hogy a kör jun. 1-jén rendezendő matinéjára K. o. m. o. c. s. y. József a P e t ö f i t á r s a s á g alelnöke is lejön.

Kárpáti thea vaj. A központi tejszernokban, mely igen jó szolgáltatokat tesz, — mely rendkívüli látogatottságaak örvend, intelligens hölgyközönség részéről is, különösen a délutáni órákban, (azonnala idején) mátl fogva naponként friss k á r p á t i t h e a v a j is kapható. A kárpáti vaj, mely naponként Szepe-Szombatról érkezik, sokkal híresebb, semhogy bővebben ajánlanunk kellene.

Népesedés. Debreczenben máj. 4-től 10 ig terjedő heten szület ev. ref. 513—544 anyak t.) élve 12 fiu, 15 leány, halva 3 fiu, 2 leány, együtt 15 fiu, 17 leány — 32. (29 törvényes, 3 törvénytelen) Egybekelt 11 prt. R. kath. (123—125 anyak.) élve 3 törvényes leány. Izr (49—50 anyak.) élve 2 törvényes fiu. Egybekelt 2 pár. Született összesen 17 fiu, 20 leány — 37 gyermek. Meghalt ezen idő alatt 19 fi, 12 nőnemű — 31 egyén. Ezek közül ev. ref. 22, r. Kath. 6; g. kath. 1. izr. 2.

Villámcsapás. A esütörtök esteli égiháboru alkalmával a villám becsapott Pál Péter Csokonai-utcai házába; egyik ága leszakította a kémény feloldalát a másik a kúrtón keresztül behatolt a szobába, a hol több téglát kiszakított a falból. Pál Péterné és egy gyermek sokáig eszméletlenül feküdtek. Nagyobb szerencsétlenség nem történt.

Elvesztet családi fényképek. Ezelőtt néhány nappal Vár utcaórl Hatvan-utczára menve költözés közben elvesztett több darab családi fénykép. A szíves megtaláló kériék Garai utca 1359 szám alatt lakótulajdonosának átadni, kitől illő jutalomban részesül.

Uj árveházat épít a helybeli jótékony nögylet s az építéshez még az idén, legkésőbb ősszel hozzáfognak. — Régen érzik már az eylet ügybuzgó tagjai és tisztviselői élőkön Veresné Szatmáry Teréz urnó elnökkel, hogy a mester-utcaú ódon, rozott épületben, mely még az egészségügyi követelményeknek sem felel meg, nem jó helyen van az árveház; az a czélnak nem felel meg, ahoz a névhez, melyet visel, Stefánia özvegy trónörökösné ő fensége nevéhez nem méltó, a közönség figyelmét, érdeklődését magára vonni képtelen, már csak azért is, mivel az általános forgalmi iránytól félre esik. De meg az eylet orvosai Dr. Varga Géza és dr. Legányi Gyula is főként egészségügyi szempontokból tarthatatlannak jelentették ki a mostani helyzetet s elodázhatatlannak az új árveházak építését. A régi terv végre a megvalósításig érlelődött s az eylet tegnap tartott közgyűlése kimondotta egy új, tágas árveházak építését. Ez a határozat fellelte előnyös és a megelövö vágyon megtámasdása nélkül foganatosítható. — Az eyletnek ugyanis a nemes város czéljai elősegítése végett már korábban üres tégas telket ajándékozott a Péterfia-utca tégas, melynek lábában a „Libakert”-ből maga az eylet is jókora területet vásárolt. Az új árveház tehát ide van tervezve s az építési költségeket a jelenlegi árveház és házutáni földje eladásából befolyó összeg fedezné. A régi árveházért és földjéért már 12000 frtot ajánlottak is. A város részéről pedig S i m o n f f y Imre kir. tanácsos, polgármester ur kilitásba helyezte 3—4 ezer frt. értékű anyagok adását, a miáltal a 11200 frt előirányzott építési költség ugyanannyival csökkenne. — Nincs kétségünk, hogy a város közönsége épen ezen emberbaráti intézménytől, a mely az őt terhelő köteleességek egy részét viseli, nem fogja a kérendő támogatást megtagadni. — Az árveház 30 árvergyermek befogadására épül: de az első évben 18 árva vétetik föl s ez a szám fokozatosan emelt-tnek 30 ra. — A közgyűlés elvill mondotta ki, az árveház művelőkei közzé csak debreczeni illetőségűk vehetők fel, még pedig vallásfelekezeti különbség nélkül. — Üdvözljük a nögyletet a tegnapi határozatáért s Isten áldását kérjük nemes munkájára.

Reáliskolánk államosítása. Szombati számunkban röviden jelezttük, hogy a közoktatásügyi miniszter leküldötte a város közönségéhez azon feltételeket, a melyek mellett kész a városi oszonka főreáliskolát 1891—92. tanévtől az államkezelésbe átvenni és fokozatosan kiegészíteni. A miniszter ur tulajgosan sok áldozatot követel a várostól, mintha kizárólag csak Debreczennek állana érdekében ezen tanintézetnek fenntartása s figyelmzet hogy az elsorolt feltételekből semmit nem engedhet az állam szorult pénzügyi viszonyai miatt. — Egyébiránt a város közönségétől függ a kívánt áldozatok és reményelhető előnyök mérlegelése; ezért nem akarunk elébe vagni a közgyűlés szabadhatározásából folyó meggyöződésnek; egyszerűen vázoljuk az elé szabott feltételeket. — A város az átvételtől számított 3 év alatt új épületet állított (ezt már korábban megajánlotta a város); s azt fölszerelje, butorral ellássa, jövőben jó karban tartásáról és szükséghez képest szaporításáról gondoskodik; az intézet évi fenntartási költségeibez 9000 frttal járuljon (a város 6000-et ajánlott). A miniszternek nincsen ellenetése

azot
azt
sonl
száj
váro
képe
hozz
Vég
leket
ő tá
zsim
vehe

helye
tisze
mű (A
Akko
ben
T ő t
kötés
kinté
Ká m
ben s
maga
nál
Arán
Marg
dor, (C

kir. t
törvé
kérdés
az új
kődés
csiak
nül vá
Falb
lán az
kir tá
bérhel
igazsá
fizet.
táblák
működ
nak a
monda
satió
dás m
képeso
minisz
kapó
küldjél
zatit,
levő fe

recenzi
az egér
elismere
melő k
Teréz
ugyani
nőjét k
hogy f
helyett
utcajárn
kényele
tekintet
az idén
vetkez
Szathm
dr. O l
mánya
— E tá
meg. A
egyhan
vágha
leghegy
kötésér
karon
Balkán
vegy
Kaszán
dr. Leg
Imréné
Szűcs
olvasot
eylet
daczára
ad szá
42146 f
70 kr.
részeit
részeit
a kik
ki. —
volt a
került.
ünnepe
mágy g
pénztári
ért el,
kiadása
frttal s
közön
ségehez
földjével
kamatoz
György
emlékezi
az egy
1000—
tések
gyűlésen

delmi
el kell
mondok
ido rövid
tam el.
közül az
tek, s
M i k s
gárnó,
tése, me

azon kikötés ellen, hogy az épület, melyet az állam nem realiskolának, vagy más hasonló célú középiskolának használna, visszavonja a városra; továbbá fenntartatik, a városnak, hogy a segély arányához képest képesített egyének közül tanárokat ajánlatba hozzon; a kormány ezek közül választana. — Végül a miniszter szeretné hogy ezen feltételeket már a májusi közgyűlés tárgyalná, s így a társaság jövő évi költségvetésének tervezésénél ezen iskola költségeit már figyelembe vehesse.

— Hymen. Szép családi ünnepély színhelye volt szombaton városunk általános tisztelt és szeretett polgárának, a nagyérdemű Csánák József kereskedő urnak háza. Akkor kelet egybe az 8 testvér lelkis szépségekből gazdag leánya Irén kisasszony dr. Tóth János urkevei földbirtokossal. Az esküvői szertartást a széleskiterjedésű nagyteremben álló család jelenlétében K. Tóth Kálmán lelkész végezte, a ki költői beszédben szólott a boldog ifjú párhoz a házasság magasztoságáról. Az esküvőnél, mely a házasság örökös nyoszolyái leányok voltak: Tóth Aranka, Csánák Margit és Huzella Margit kisasszonyok, vőlegények Szabó Sándor, Csánák János és Jenő urak.

— Mikor kezdik meg működésüket az új kir. táblák? Az „Ügyvédek Lapja” írja: A törvényjavaslat letárgyalása után most az a kérdés foglalkoztatja a jogászokat, hogy az új királyi táblák mikor kezdik meg működésüket? A táblai bírák különösen kíváncsiak a terminusra és épen azért türelmetlenül várják a május 14-diki nap elmulását. Falb nem jelezte e napot criticusnak, a táblán azonban criticusnak tarják. A budapesti kir. tábla ugyanis a főhelyiségén kívül négy bérhelyiségen van elhelyezve a melyekért az igazságügyi kormány évenként 7400 frt bért fizet. Ha már most, mint tervezve van, az új táblák 1890. évi november 1-én kezdenek meg működésüket, akkor az igazságügyi kormány a négy bérhelyiséget május 14-ig fel kell mondani és ha ez megtörténik, a decentralizáció még ez évben végre megy. A felmondás mindaddig nem történt meg. — Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy az igazságügyi miniszter körrendeletet intézett a kir. táblák kapó városok törvényszéki elnökeihez, hogy küldjék fel az illető városok lakásbéri szabályzatát, ha ez nincs, akkor jelentsék a szokásban levő felmondási és kiköltözési időt.

— A jó ékony négyféle közgyűlés. A debreczeni jótékony négyet tegnap emlékeztetés, az egész jótékony társadalom rokonszenvét, elismerését, a szegény árvák háliját, kérdésmelő közgyűlést tartott Veresné Szathmáry Teréz urnó elnöke alatt. — A közgyűlés ugyanis, melyen városunk számos előkelő ur-nőjét láttuk együtt, egyhangulag elhatározta, hogy fűrészes helyen lévő, régi avult árvaháza helyett a város egyik legélénkebb forgalmu utcáján, eszmos, tágas, a célszerűségnek, — kényelemnek és közegészségügynek minden tekintetben megfelelő árvaházat építtet, még az idn. A gyűlés lefolyásáról adjuk a következő tudósítást. — Elnöklő Veresné Szathmáry Teréz urnó megnyitván a gyűlést dr. Oláh Miklós jegyző olvassa a választmány javaslatait az új árvaház építéséről. — E tárgyról lapunk más helyen emlékeztünk meg. A közgyűlés többek hozzájárulása után egyhangulag elfogadván a javaslatot, az előleges munkálatok végzésére, a közgyűlés jóváhagyása alá tartozó építési szerződés megkötésére bizottságot küldött ki, a mely tisztikarón kívül következő ur-nőkből áll: Bukányi Miklósné, Bressy Sámuelné, özvegy Göltl Nándorné, Kapros Gáborné, Kaszanyiczky Endréné, dr. Király Ferenczné, dr. Legányi Gyuláné, Nemes Kálmáné, Paksy Imréné, Sebes Györgyné, Szabó Kálmáné, Szűcs Mihályné, és Tikos Istvánné. — A felolvasott elnöki jelentés az 1889 dik évről az egyelet széleskörű jótékonyági tevékenységére daczára a vagyon jelentékeny gyarapodásáról ad számot. — A vagyon 1889. decz. 31-dikén 42146 frt. 30 krt tett; a szaporulat 1881 frt. 70 kr. — Pénzsegélyben összesen 97 egyén részesített, időközönként összesen 97 egyén részesített, időközönként 59, állandóan 38, a kik között 1738 forint 70 kr. osztott ki. — Az egyeleti árvaháznak 15 növendéke volt a kiknek ellátása 1262 frt. 89 krba került. — A „Margit” fürdőnél rendezett jég-ünnepély tiszta jövedelme 295 frt volt; adomány gyűjtésekből 1020 frt. folyt be. — A pénztári forgalom 8161 frt. 98 kr, bevételért el, ugyanolyan összegű, egyenlegbe hozott kiadással, melynek rovatahá a tőkésítés 3867 frttal szerepel. A 42146 frt. vagyonban az árvaház értéke 9062 frtra van fő véve (holott földjével együtt 12000 frtot ígértek érte); a kamatozó tőkék 29845 frt. 5 krt tesznek. György Elek pénztárnoki jelentésében hálással emlékezik meg néhai Steinfeld Ignácra, a ki az egyelet közpénztárának, és árvaházának 1000—1000 frttal hagyományozott. A jelen tészek öröndetes tudomásul szolgáltak. A gyűlésnek egyéb tárgya nem volt.

— Bucsú. Miután a szerajevói kereskedelmi muzeum igazgatójává neveztettem ki, el kell hagynom e kedves várost s e helyen mondom szives bucsut mindazoknak, kiktől az idő rövidsége miatt személyesen nem bucsuzhatam el. Ha valakinek barátaim és ösmerőeim közül az occupált területen szolgálatot tehetnek, szivesen állok rendelkezésére. G o r o v i M i k s a.

— Kály Balintné köztisztviselőben álló polgárnő, életének 60-ik évében elhunyt. Teme-tése, melyet a „Kegyelet” elsőrangú temetke-

zési intézet rendezett, ma délután ment végbe. Magos utcai házától az ev. ref. egyház szertartása szerint.

— Üldözött ref. kálvinisták. Ilyen botrányos esetről ad hirt Rác Károly Szapáry-falvai ev. ref. lelkésznek a „Debr. Prot. Lap” legközelebbi számában közölt levele. — Allást nem foglalunk el, mert hiszen nem ösmerjük az ottani viszonyokat s nem hallottuk a súlyosan panaszoltak eljárásának indokait. Hogy azonban Szapáry-falván nincs békeség az egyházi és világi előjáróság között, hogy ott évek óta elmérgesedett viszály dul egyház és község érzékeny kárára, azt következtethetjük Rác Károly által múlt évben kiadott röpiratból. Csodálkozásunknak kell kifejezést adni, hogy azok, a kik hivatta vannak, nem igyekeznek a megevesedett sebet orvosolni; s akár erélytelenségükkel, akár közönyösségükkel lehetővé teszik az említett levélben panaszolt állapotokat, melyek ha csakugyan is így, a hogy festve vannak, léteznek, minden elfogulatlan polgárt legnagyobb mértékben megbotránkoztatnak. — A levél így szól: „A 17-ik századbeli vallásüldözés Magyarország ismét megújult, midőn a protestánsok templomaiktól, iskoláiktól megosztattak, lelkészeik, tanítóik számúztak. Szapáryfalván ugyanis Suttág Ferencz tanfelügyelő, Berthn temesvári jószágigazgatósági titkár jelenlétében kimondta, hogy a Szapáry falvai református iskolát 1890. szept. 1-én bezárjatja, s miután ez iskola istentiszteleti helyül is szolgál, azonnal tehát a szabad ég alatt tarthatják istentiszteleteiket a szapáry falvaiak. A községi bíró az egész tanács előtt kimondta, hogy Zöld Zoltán tanító a községtől elzsupplandó. A lelkészre kimondta ugyancsak a jószágigazgatósági titkár előtt, hogy ha a lelkész éhen halna, akkor se fizet egyházi adót. A lelkész 1889. október óta nem kap fizetést. A tanfelügyelő az önhatalmulag beszűntetendő felekezeti iskola helyett állami iskolát állít, nem kérdevez semmiféle egyházi hatóságot. A szapáryfalvai lakosoknak sem polgári, sem egyházi, sem iskolai, de még szózási szabadságuk sincs. A fősolgabíró és megye beszűntette. Rác Károly ev. ref. lelkész.”

— Lövészet. Május 11, tartott lövészet eredménye díjat nyertek legjobb mély lövései Kovács Gyula 1 drb 2 frtos tallért legtöbbkörülvessel Dr Brttman 1 drb 1 frt tallért.

— Boka Károly, ismert zenekarával az idén is a n.-várdi „Felix” fürdőbe van elszereződve. A zenekar a legkitűnőbb erőkből van összeállítva s bizonyára a fürdő vendégeinek sok élvezetet fog nyujtan.

— A „Magyar király”-hoz címzett, Erős Jakab ur tulajdonát képező sas-utcai kávéház renoválás alatt van. — A tulajdonos a kor igényeinek s kívánalmainak megfelelőleg fogja kávéházát berendezni és pedig oly kiállításal, mely a főváros illyenmű üzleteivel is bátran kiállja a versenyt.

Irodalom.

„A magyar Salon” májusi füzeté nem mindennapi csemegével szolgál az irodalmi inycenzeknek: „Egy tuozat mogyoró” cím alatt ugyanezt tárgynak tizenkét novella feldolgozását mutatja be „A mogyoró” címmel Abonyi Árpád, Borostyáni Nándor, Hevesi József, Kabos Ede, Karczag Vilmos, Malonyai Dezső, Márkus József, Murai Károly, Rákosi Viktor, Sziklai János, Szomaházi István, és Tábori Róbert mondanak el sorra egy egy történetet, melynek hőse a mogyoró. Természetesen mindenki író a saját egyéniségét és irányát iparkodott kifejezni a mogyoró meséjében s így ez a beszéd ciklus az olvasónak érdekes összehasonlításokra ad bő alkalmat. A füzet további tartalmából kiemeljük Szana Tamásnak finom lélektani érzékel irt tanulmányát Petőfiné Szendrey Juliáról, Bodnár Zsigmond dolgozatát Pettényi Gyöngyössi Jánosnak egy ismeretlen eposikérisletéről, Lenkei Henriknek „A boldogság előcsarnokában” című, lendületes nyelven irt elbeszélő költeményét,

A Pap-féle kapálógép.

Ebes, május 11.
A mára hirdetett próbakapálás — kedvező idő lévén — megtartott és elmondhatjuk, hogy fényes eredménnyel végződött. Az érdeklődő debreczeni és vidéki gazdaközönség köréből mintegy ötvenen jelentek meg. Mindenesetre nagyobb számú közönség figyelmére lett volna érdemes ezen, a haladó kor igényeinek megfelelő kintű gép bemutatása.
A minta kapálás — a hogy jelezve is volt — Balog Péter polgár földjén történt, az ebesi állomástól 1/3 kilométernyire. Jelen voltak: Pap György ur, gazdatiszt a Veesej testvérek ebesi gazdaságán, az eke fentalálójá, Bauer Ignác gépész, Tóth Lajos, Derzi László, Kozma András, K. Balog István, Bihari László, Polgári János, Tóth Péter, ifj. Balogh József, Szentesi Ferencz földbirtokosok stb. Összesen három kapálógép működött és pedig egyik gép betanított ökrrel, két gép pedig egy-egy betanított lóval. A három gépet hat szováti fiatal ember kezelte, a gépekre felügyeletet a fentaláló Pap György ur eszközölte. Az eredményt a következőkben adjuk elő:
A próbatelepen a tengeri vetés pár hét előtt vetőgéppel történvén, a szép egyenes

sorok közt a kapálógép valóban meglepő pontossággal működött, úgy hogy kapálás után a tengeri sorokban egy szál dudva vagy gyom sem maradt. A gép a földet minden szál tengeri tövével fölemeli a nélkül, hogy a tengerit megsértene, így a legjobb kézi kapamunkáját helyettesíti; ezenfelül a kapálás művelete alatt a földet annyira össze-vissza kavarja, hogy ezen művelet a földnek egyszeri trágyázásával felel.

A próbakapálásnál az is kintű, hogy a gépekhez az ökr használata a legcélszerűbb az elég gyors, de biztos és igen szép munkát végez. Általában pedig a gép igen complikált szerkezet, mégis hajszára lehet azt igazítani. A gép műszaki kivitelében dícséretet érdemel Bauer ur és társa helybeli cég. A gép annyira sikerült, hogy semmi kivánni valót nem hagy fenn.

Ugyanazon gépekkel a tengeri miképeni feltöltése is bemutatott; a gépek töltőgéti munkájokban is láttatni engedték, hogy minden tengeri szálat a legnagyobb gyorsasággal megtöltene földdel, a milyen magasra kívánatik. A gép kétszeri működése után tehát nem hágy egyéb teendőt, csupán a sorokban túltömött vagy felesleges tengeri szárnak a könnyű megtriktítását, a mit 8—10 éves gyermekekkel is felügyelet alatt el lehet végezteni.

Es most feleljünk arra, hogy mi még előnye a kapáló géppel kapálatsának? Egy nyilas földnek egyszeri kapálatsa 30 napszámot, kétszeri 60 napszámot veszen igénybe és az ilyen kéz általi műveletek rendkívüli költségek, temérdek élelmiszerbe kerülnek, különösen ha — a mi Debreczenben gyakori eset — munkáskez hiány is szokott előállni, főleg mikor a tengeri töltőgéte az aratással egyszerre történik.

A kapálógép rendkívül gyorsan dolgozik. Egy nyilas földet egy lóerővel egy nap alatt elvégez és a hozzávaló kézierő kerül két napszamba. Költség tekintetében kivételt képez a második kapálás egyesítése, a mely művelet után egy nyilas földnél 5 napszám-többet kiadásra számíthatunk. Összesen tehát egy nyilas föld megkapálatsa 9—10 napszamba kerül.

Figyelembe veendő még az is, hogy a géppel való tengeri vetéshez majdnem fél annyi: 70% mag kivántatik és ilyen methodus által minden talpalatnyi föld a termésre felhasználható, úgy hogy egy nyilas föld 10—20 mm. tengerivel többet fizet, mint a kézikapával művelt egy nyilas föld, ez már constálva is van.

Rendkívül sajnos, hogy a gazdaközönség a mai alapos és szakszerűleg végzett mintakapálatsón olyan csekély számmal vett részt. Ohajtandó lenne, hogy Pap György és Bauer urak az idő szakához képest az állomásnál a kisebb gazdaságokba alkalmazható különböző gépek működését többször is bemutatnák.

Polónyi Andor.

Szerkesztői üzenet.

Galánffy Lajos urnak. H. Bözörmény. A múlt heti nagy bünygyi végtárgyalás szorította ki a Hit, Remény és Szeretetet. Sze-retjük hinni és remélni, hogy e héten sorát ejtethetjük.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos: Vártesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Ujsöröcsarnok-helyiség

Tudatom régi tisztelt vendégemmel és általában a n. é. közönséggel, hogy f. hó május 11-én régi helyiségem (Nagy-Csapóutca elején 330. számú házam) udvarán

Új udvari helyiséget

készítettem; s ez alkalmából egészen újonnan, a kor igényeinek teljesen megfelelő

új sörmérést

nyitottam, hol is a legkitűnőbb friss csapolásn sör poharanként 9 krajczárért kapható. Mindenféle friss kiváló izletességű villás reggeli a legújanyosabb árban kapható s konyhatat úgy délre, mint vacsorázásra ajánlom a n. é. közönségnek. A régi pártfogásra támaszkodva, nem kiméltem semmi áldozatot, hogy a n. é. közönség irántam tanúsított eddigi jó indulatát ne csak megtartsam, de gyarapítsam is.

Tisztelettel
TÖRŐ IMRE
vendéglős.

100 névjegy	—40 krtól
1000 levélpapír	3.30
1000 levélboríték	2.50
100 lakalmi meghívó	1.04
100 eljegyzési kártya	—70

üzleti könyvek, egymint minden más nyomtatvány felette olcsó árban

megszokott kesinos kiállításban készítették

a „Debreczeni Ellenőr” nyomdájában. SZÉCHENYI-UTCA.

Mindenféle díszes és egyszerű

könyvkötői munkák

gyorsan, pontosan és jutányos árban elkészítetnek.

Kardos Lászlónál

kaphatók biztos színű női ruha zefierek olcsótól a legfinomabbig.

Surab és gyapju ablak függönyök

paratlan szép krállításban valódi

Jaeger gyapju flu-öltönyök,

mosható, rendkívüli tartós és igen formás tavaszi és nyári használatra.

Hirdetmény.

Alólirt tömeggondnok a csödválasztmány határozata folytán közhírré teszi, hogy az ifj. Csáthy Károly csödtömegéhez tartozó, s a könyvkötészet még el nem adott részét képező, 320 frtra értékelt ingóságok együttesen, szűkség esetén pedig külön-külön is, folyó 1890. évi május hó 20-ik napján déután 3 óraker egyháztér 344-ik sorszámu háznál tartandó nyilvános árverésen, készpénz fizetés mellett, becsíron alul is elfognak adatni.

Molcsányi János, mk. ügyvéd s csödtömeggondnok.

SZABÓ LAJOS FIAI

özégnél nagy választékban kaphatók

NŐI RUHA ZEPHIREK, Legújabb francia batistok,

A hirneves cosmanósi gyárból: jó mosó Cretonok, Indiah foulard,

Ladies Mouslin és Atlasz Satin, Nagy raktár:

Jutte, gyapju hollandi, Tapestry és BRÜSSLER

futó szőnyegekben. Ablak függönyök, Ágy és asztalterítőkben.

A Piac-ucza 5-ik számú Tisza-ház átalakítása folytán kibontandó fedélfák, menyezett gerendák, bádogg csatornák, terméskő és márvány járda lapok, szoba- és boltajtók és ablakok, vasrácszatok, kőlépcső fokok, kapuk, vaskályhák stb. elfognak árusítani.

Bővebb felvilágosítás ugyanott az építési irodában szerezhető.

1817. tk.
1890.

III. Arverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Fischer János végrehajthatóknak özv. Tisza Jánosné és társai végrehajtást szenvedő elleni 90 ftt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén fekvő a debreczeni 6360. sz. tjkvben A. + 924 hrsza. felvett ingatlanra 688 ftt. A debreczeni 890. sz. tjkvben A. + 10011. hrsz. a. felvett ingatlanból özv. Tisza Jánosné és ifjú Tisza Jánost illető $\frac{1}{2}$ részre 323 ftt 12 kr. A debreczeni régi tkv. 1044. lapján beirt kaszállásból özv. Tisza Jánosné illető fele részre, 839 ftt 50 krban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi Junius hó 10-ik napján, délután 3 órakor a debreczeni kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 68 forint 80 krt, 32 forint 31 krt, illetőleg 83 forint 95 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1890. évi márczius hó 21 napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

NAGY KÁROLY,
kir. tszéki bíró.

BIKSZÁDI GYÓGYFÜRDŐ.

Évadmegnyitás május 15-én.

Fekvés: Szatmármegye keleti szélén az „Avas” közepe táján szelektől védett erdei fensíkon, százados tölgyerdők, szőlőtenyészet, regényes kilátás.

Közlekedés: Északkeleti vaspályán Téeső állomástól 4, Szinyérvárja (Szatmár-Nagybánya vasut) állomástól 2 óra járásnyira. Ezen utóbbi állomáson ruganyos, fedett kocsi állanak rendelkezésre. Minden nagyobb állomáson 33 $\frac{1}{2}$ % árleengedéssel menettérti jegyek kaphatók.

Gyógyeszközök: 3 konyhasós, égvényes ivó-forrás, maga nemében páratlan ásványvíz, kádfürdő, havaai tej, savó, kítőnő fűszeres levégő, naponta kétszer zene, kényelemmel butorozott szobák, sétányok stb.

Kórjavaslatok: Gyomor-, bélhurut, emésztés hiánya, a légzési szervek hurutja, idült tüdőgyulladás, mellhártya-izzadásmányok, a májnak vérbőség okozta duzzanata, epe-pangás, váltó-láz (malaria) utáni lép tultengés, alhasi pangások (aranyér), köszvényes izzadásmányok, fodornirigyek daganata, görvélykór, vese bántalmak, húgyfővény (Harngrics), hólyaghurut, idült húgy-só hurut, méhnek idült tomulása, hüvely- és méh hurut.

Füzdőorvos Dr. E s e d y Gedeon; gyógytár a negyedórnyira fekvő szomszéd faluban, posta a fürdőben.

Braun Gyula tr. Németország legismertebb tekintélye a vizgyógytudományokban egyebek közt a következőket írja a bikszádi forrásokról, többre becsülve ezeket a Gleichenbergnél és Emsnél. Az ismert források sorában a bikszádi viznek csak egy analógia van, t. i. Luhasovitz 1-ső számú forrása 23 szemer szikkalvaggal és 33 szemer kénszénsavas szikkalvaggal. Ezen viz tehát épen úgy, mint a Luhasovitzé, az erős konyhasós égvényes savanyúvizek eszményképe s azért nevezetesen a hurut elleni, az anyagcsere és sejtképezést elősegítő javallatainak teljesítésére kiváltképen alkalmas. (Orvosi hetilap 1873-dik évfolyam 21. szám.)

Jó konyháról DEMKÓ JÁNOS vendéglős kezeskedik. — Megrendeléseket szobákra átvesz s fürdőleirást bérmentve küld.

Bikszád gyógyfürdő igazgatósága.

Szobafestészet.

Alólírott ajánlja magát a n. é. közönség szives figyelmébe úgy helyben, mint vidéken a szobafestészethez és tapetirozáshoz tartozó munkálatok teljesítésére.

Csinosság és ízlés szem előtt tartása mellett főelvem volt és lesz a legszigorubb szoliditás a munkálatok jó s ága és tartossága mellett azoknak a

legjutányosabb áron

való teljesítése.

A n. é. közönség becses pártfogásába ajánlom magamat továbbra is.

Benjámín Károly

szobafestő és fénymázoló.

Debreczen, Miklósuca (Iskolaköz) 2075. sz. a.

Pályázat.

A szekelyhidi uradalom részéről közhírré tétetik, hogy az uradalomhoz tartozó vámoshidon szedendő vámok beszedésére egy alkalmas

KEZELŐ

a ki 2—300 ftt biztosítékot letenni képes, 1890. évi Május 15-től alkalmaztatni fog.

Az ezen állást elnyerő óhajtok kérvényeiket 1890. évi Május 10-dikéig az uradalmi számtartói hivatalnál benyújthatják, hol a közelebbi feltételek is megtekinthetők.

Bámulatosan hat.
CZERNY „TANNINGENE”
Legujabb, ólom nélküli, ártalmatlan egyedül
legjobb

hajfestőszer

haj és szakál, ugymint szemöldökfestésre, mely a leggyorsabb módon és csak egyszeri használatnál a haj ugyanazon biztos, szép és fényes barna vagy fekete természetes színt visszanyerí, melylyel az öszülés előtt bírt; a színt szapannal mosás és gőzfürdő sem változtatja. Ára 2 ftt 50kr

CZERNY EREDETI

„keleti rózsateje”

törvényesen védve.

(Original Orientalische Rosenmilch.)

a bőrnök igen finom, vakító fehérségű és oly

fiatal friss színt

kölcsönöz,

mely más szer által el nem érhető, kítőnő még májfolt, szepő, bőrpattanás, nem szép arczszín és napsütés ellen, eltávolítja a bőrnök tisztáltaúságát, minden sárga és barna arczszínt és egyidejűleg alkalmas minden testrésze, feltétlenül ártalmatlan. Ára 1 ftt. Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny J. Antal, Bécs, I., Wallfischgasse 5
a cs. k. udv. opera közelében.

Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Raktár Debreczenben: Dr. Rothschnek V. gyógyszerész uránál. Miskolczon: Dr. Herz Mórca gyógyszerésznél. Ungvárt: Hoffmann Béla gyógyszerésztára az arany oroszlánhoz. Kassán: Wandraschek Károly és Megai Gustáv gyógyszerész uraknál. Szegeden: Barcsay Károly gyógyszerésznél. Aradon: Eliás Ármán illatszerezsnél. Temesvárott: Stefan J. Tarcay (Apothek zur Marienhilf Fabrik) Budapestén Török József gyógyszerésztára, Király-utca 12 sz. Csak akkor valódi, ha Czerny J. Antal névvel van aláírva.

Sziveskedjék e hirdetést esetleges szükségletnek fedezése végett kivágni, miután ritkán jelenik meg.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

könyvkiadóhivatalában

megjelentek és kaphatók a következő könyvek.

Vértési Arnold összes munkái I—VII. vaskos diszkötés. Egy-egy kötet ára 2 ftt 10 kr.
a 7 kötet együtt 14 „ — „

Gróf Vay Dániel „Magyarország története”
3 vaskos diszkötet ára 7 „ — „

Vértési Arnold „Páriák” elbeszélés ára 1 „ — „

Vértési Arnold „A bojár leánya” regény 2 köt. ára 2 „ — „

Vértési Arnold „Fecskefészek” regény 1 köt. ára 1 „ — „

Vértési Arnold „A jegyző kisasszony” regény 1 kötet ára 1 „ — „

Vértési Arnold „A debreczeni diák” regény 1 kötet ára 1 „ — „

Zolthay Lajos Tiszántuli egyházkerületi térképe vászonra huzva (leszállított ár) 1 „ 50 „

Vértési Arnold „Öngyilkosok” elbeszélések ára 1 ftt — kr.

Karczag Vilmos „Ma és mindig” elbeszélések ára 1 „ 50 „

Karczag Vilmos „Szerető szívek” elbeszélések ára 1 „ 20 „

Karczag Vilmos „Macskák” (történetkék) ára 1 „ — „

Molnár László „Egy kis város krónikája” elbeszélések, ára 1 „ 20 „

Mátray Lajos „Fazekas Mihály élete és munkái” ára 1 „ — „

R. P. O. „Titkos szerelem” regény 1 kötet ára — „ 80 „

Bugyi Sándor debr. talyigás kalandjai 1 kötet — „ 60 „

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.